

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Wychowania i Profilaktyki

DWP-WZP.053.2.2025.EES
Warszawa, 17 lipca 2025 r.

Odpowiedź na petycję wielokrotną¹ w sprawie stosowania monitoringu wizyjnego w salach lekcyjnych szkół prowadzących kształcenie specjalne jako standardu opieki nad uczniami z niepełnosprawnościami.

Dyrektor szkoły może wprowadzić monitoring wizyjny² (szczególny nadzór nad pomieszczeniami szkoły lub terenem wokół szkoły w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu), jeżeli zostaną spełnione jednocześnie poniższe warunki:

- 1) monitoring jest niezbędny do zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i pracowników lub ochrony mienia;
- 2) zgodę wyraził organ prowadzący szkołę;
- 3) przeprowadzono konsultacje z radą pedagogiczną, radą rodziców i samorządem uczniowskim.

Dyrektor odpowiadający za bezpieczeństwo uczniów powinien stworzyć skuteczne mechanizmy eliminowania zagrożeń na terenie szkoły, a jednocześnie powinien wprowadzić rozwiązania umożliwiające bezpieczne funkcjonowanie wszystkich uczniów na terenie szkoły, między innymi poprzez odpowiednie zapisy w statucie szkoły.

Jednocześnie co do zasady (zgodnie z art. 108a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe) monitoring nie obejmuje pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, pomieszczeń w których uczniom jest udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna, pomieszczeń przeznaczonych do odpoczynku i rekreacji pracowników, pomieszczeń sanitarnohigienicznych, gabinetu profilaktyki zdrowotnej, szatni i przebieralni.

Wyjątkiem od tej reguły jest zaistnienie faktycznego związku pomiędzy niezbędnością zastosowania monitoringu w tych pomieszczeniach a zagrożeniem bezpieczeństwa. Także i w tym przypadku koniecznie musi zaistnieć warunek nienaruszalności godności oraz innych dóbr osobistych uczniów, pracowników i innych osób. Tym samym we wszystkich wskazanych powyżej pomieszczeniach należy zastosować techniki uniemożliwiające rozpoznanie przebywających w nich osób.

Istotą powyższego przepisu jest pozyskanie wiedzy czy w salach dydaktycznych rzeczywiście dochodzi do działań zagrażających zdrowiu i życiu uczniów oraz nauczycieli i co warto zaznaczyć bez stygmatyzowania uczniów z niepełnosprawnościami zarówno w szkołach specjalnych jak i ogólnodostępnych. Wprowadzenie szczególnego nadzoru nad

¹ z 2 maja 2025r.

² Art. 108 a ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm).

pomieszczeniami szkoły lub placówki w postaci środków umożliwiających rejestrację obrazu powinno odbyć się na podstawie oceny i adekwatności jako metody zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, uczniom, nauczycielom i pracownikom oraz ochrony mienia szkoły.

W przypadku dzieci objętych kształceniem specjalnym należy zachować szczególną ostrożność przy rozważaniu wprowadzenia monitoringu wizyjnego w salach lekcyjnych, ze względu na konieczność ochrony ich prawa do intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.

Wychowankowie oraz uczniowie szkół funkcjonujących w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej³.

Liczba dzieci w oddziale przedszkola specjalnego i oddziale specjalnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczba uczniów w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej została wskazana w przepisach prawa oświatowego⁴ i jest dostosowana do potrzeb dzieci/uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz możliwości zapewnienia im bezpieczeństwa podczas prowadzonych przez nauczyciela zajęć lekcyjnych.

Ponadto w przedszkolach specjalnych, przedszkolach ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi oraz w klasach I-IV szkół podstawowych specjalnych i szkół podstawowych ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi, dla uczniów:

- 1) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- 2) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- 3) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- 4) z niepełnosprawnościami sprzężonymi

- zatrudnia się dodatkowo pomoc nauczyciela.

W przedszkolach i szkołach: specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi lub integracyjnymi oraz w przypadkach innych niepełnosprawności niż wskazane powyżej dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudnić dodatkowo pomoc nauczyciela.

Zarówno specjaliści, jak i pomoc nauczyciela, realizują zadania wyznaczone przez dyrektora ośrodka, również zadania związane z zapewnieniem dzieciom/uczniom bezpieczeństwa⁵.

Dzieci/uczniowie z niepełnosprawnościami, szczególnie intelektualnymi, często mają ograniczoną możliwość wyrażania sprzeciwu wobec działań naruszających ich dobra osobiste. W związku z tym, stały nadzór wizualny może być przez nie odbierany jako inwazyjny lub stresujący, co stoi w sprzeczności z zasadą wspierania ich rozwoju w bezpiecznym i przyjaznym środowisku.

Zaufanie i relacje interpersonalne, zwłaszcza w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, są fundamentem efektywnej pracy dydaktycznej i terapeutycznej. Wprowadzenie monitoringu może wpłynąć negatywnie na te relacje – zarówno między dzieckiem/ucznikiem a nauczycielem, jak i w całej grupie.

³ § 37 rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty (Dz.U. z 2023 r. poz. 651).

⁴ § 6 ust. 5 i 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2023 r. poz. 2736).

⁵ § 7 ust. 4,5 i 9 rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).

Dzieci/uczniowie z niepełnosprawnościami mają również zróżnicowane potrzeby komunikacyjne i emocjonalne, a obecność kamer może zaburzyć poczucie bezpieczeństwa, szczególnie u dzieci z autyzmem, które mogą przejawiać zwiększoną wrażliwość na bodźce zewnętrzne.

Możliwość stosowania monitoringu w salach dydaktycznych istnieje wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia, a nie w celu zapobiegania hipotetycznym sytuacjom. Konieczne jest zatem udokumentowanie takich zagrożeń oraz wykazanie, że inne środki (np. dodatkowy personel, wsparcie pomocy nauczyciela oraz podnoszenie kompetencji w zakresie bezpieczeństwa wśród nauczycieli, pracowników niepedagogicznych i uczniów) nie są wystarczające.

Konieczne jest szczegółowe rozważenie alternatywnych rozwiązań organizacyjnych oraz przeprowadzenie oceny skutków dla rozwoju i dobrostanu dzieci z niepełnosprawnościami. Wymaga to również konsultacji z psychologiem szkolnym, pedagogiem specjalnym oraz, w miarę możliwości, samymi uczniami i ich opiekunami.

W związku z powyższym zmiana przepisów nie jest obecnie uzasadniona.

Z poważaniem

Renata Kurlanc
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/